

Tillæg til foranstaaende Betænkning.

1.

Krigsministeriet. Kjøbenhavn, den 19de November 1889.

Folkethingets militære Udvalg har i Skrivelse af 28de Oktober d. A. udbedt sig en Fremstilling af de Planer med Hensyn til Kjøbenhavns Søbefæstning, der siden 1872 have været meddelte Rigsdagen.

I nedenstaaende Fremstilling er man imidlertid gaaet noget længere tilbage og har taget Loven om Søbefæstningen af 1858 til Udgangspunkt for at give et samlet Overblik over Søbefæstningens Udviklingsgang.

Forslag til Lov om Kjøbenhavns Befæstning mod Søfiden behandledes i Rigsraadet 1858 og førte til Loven af 31te Marts 1858, ifølge hvilken der til den nævnte Befæstnings Anlæg, til dens Armering og til Vedligeholdelsesarbejder bevilgedes ialt et Beløb af 7,600,000 Kr.

Ifølge den forelagte Plan skulde Befæstningen bestaa af et Fort ved Stubben, Trekroner, Lynetten, det nordlige Mellemfort, det sydlige Mellemfort og Fortet ved Prøvestenen og tjene til i Forbindelse med det flydende Forsvar at sikkre Hovedstaden mod Bombardement. Anlægget paaregnedes udført i 12 Aar; strax i 1858 begyndtes de forberedende Arbejder, i 1859 Anlægget af Prøvesten. Lige overfor det paa den Tid gangbare Styks af glatløbende Kanoner vilde Værkerne paa Landgrunden være tilstrækkelig langt fremskudte til i Forbindelse med den flydende Defension at give Betyggelse mod et Bombardement af Hovedstaden.

Da imidlertid kort Tid efter Anlægets Begyndelse Udfigten til en almindelig Indførelse af riflet Styks opstod, nedattes der i 1860 en Kommission af Ingeniører og Artilleriofficerer for at undersøge, om denne Udvikling af Artilleriet burde medføre væsentlige Forandringer i den vedtagne Plan for Søbefæstningen. Kommissionen, der afgav sin Betænkning den 22de December 1860, udtalte, at den vedtagne Befæstning vilde beskytte Staden endnu bedre end tidligere mod Beskydning med glatte Lag fra de fjendtlige Skibe, hvilken Angrebsmaade var den mest ødelæggende paa Grund af det store Antal Kanoner, der kunde bringes til Anvendelse af en forholdsvis lille fjendtlig Søstyrke; ligeledes vilde den bedre end før sikkre Staten imod Befæstning fra Morteer-skibe, men i ringere Grad end før beskytte Staden mod Beskydning med Granater fra de af den fjendtlige Flaades Dækskanoner, der vare indrettede til at skyde under meget høje Elevationer.

Man vilde derfor i væsentligere Grad end tidligere være henbist til at stole paa, at den flydende Defension saa godt som alene kunde afvise et saadant Angreb, medmindre der blev truffet yderligere Foranstaltninger imod det, hvilket maatte bestaa i Befæstningsanlæg paa Middellgrunden.

Kommissionen kom til den Anskuelse, at allerede et Fort anlagt paa Grundens Midte, saaledes at det danner en ligesidet Trekant med Trekroner og Prøvestensfortet, vilde tvinge Fjenden til en saadan Kraftudfoldelse og bibringe ham saa betydelige Tab, før han kunde naae til at bombardere større Dele af Staden, at alene Udfigten til at møde disse Vanskeligheder vilde forhindre ethvert fjendtligt Forsøg.

Kommissionens Flertal foreslog i Henhold til Ovenstaaende at foretage saadanne Indskrænkninger i den ved Loven vedtagne Befæstning paa Landgrundene, at de derved indvundne Besparelser omtrent vilde være tilstrækkelige til Anlægget af Fortet paa Middellgrunden. Som saadanne Indskrænkninger nævnes Opgivelse af Fortet paa Stubben og af det nordlige Mellemfort, samt Modifikationer i Konstruktionerne af enkelte Værker.